

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Sint - Jozefschool Vlierzele - Impe

Hoofdstructuur BaO

	Instellingsnummer	22582
	Instelling	Vrije Basisschool - Sint- Jozef
directeur		Johan BOMBEKE
adres		Oordegemstraat 38 - 9520 VLIERZELE
telefoon		053-62.21.68
fax		053-62.83.44
e-mail		stj.directie@telenet.be
website/URL		www.sint-jozef-school.be
	Bestuur van de instelling	107367 - VZW "B.S.-J. Vlierzele-Impe" te SINT-LIEVENS-HOUTEM
adres		Oordegemstraat 38 - 9520 SINT-LIEVENS-HOUTEM
	Scholengemeenschap	121194 - VLOSKO te LEDE
adres		Kasteeldreef 63 - 9340 LEDE
	CLB	114546 - Vrij CLB Aalst te AALST
adres		Langestraat 12 - 9300 AALST
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	15/11/2010, 16/11/2010, 18/11/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	18/11/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	26/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Katrien De Roo
	Teamleden	Johan Kets André Mans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Sint-Jozefschool profileert zich als een **laagdrempelige school met een groot hart voor kinderen**. Ze bestaat uit twee vestigingsplaatsen, één in Vlierzele en één in Impe. Deze twee vestigingsplaatsen vormen samen één school, maar in werkelijkheid zijn het twee aparte entiteiten met een eigen cultuur en een eigen sfeer. In Vlierzele is er nog een basisschool van een ander onderwijsnet. In Impe is er maar één school. Daar stijgt het aantal kinderen en is er tijdens de zomervakantie een containerklas bijgeplaatst. De meeste kinderen komen uit de nabije schoolomgeving. Voor een deel van de onderwijstijd zijn de leerlingen ondergebracht in combinatie- en graadsklassen, maar voor heel wat lessen kan de school de groepen opsplitsen.

Op het ogenblik van de doorlichting is **de toekomst van de school – als autonome school – onzeker** door plannen van het schoolbestuur. Daardoor heerst er een zekere ongerustheid en weten de directeur en de teamleden niet hoe volgend schooljaar er voor hen zal uitzien. De school garandeert de ouders dat er voor de kinderen weinig zal veranderen, ook wanneer er zal overgegaan worden tot een herstructurering.

In de kleuterafdeling komen **wiskundige initiatie en wereldoriëntatie**, de leergebieden die tijdens deze doorlichting grondig werden onderzocht, geïntegreerd aan bod binnen een thematische aanpak. Deze werkwijze zorgt voor een goede horizontale samenhang met de andere leergebieden. Het team levert heel wat inspanningen om de kleuters te stimuleren, te ondersteunen en op te volgen in hun ontwikkeling. Toch slaagt de kleuterafdeling er **voor beide leergebieden onvoldoende** in om een breed en gradueel opgebouwd aanbod te garanderen dat beantwoordt aan de leerplandoelen.

In de lagere afdeling kennen de teamleden voor **wiskunde** de leerplandoelen en realiseren ze een evenwichtig onderwijsaanbod. Hiervoor steunen zij in grote mate op eenzelfde onderwijsleerpakket. Resultaten tonen aan dat de meeste leerlingen **in voldoende mate de eindtermen bereiken**. Voor **wereldoriëntatie** gebruiken de leraren ook eenzelfde onderwijsmethode, ze werken jaarlijks met de hele school een gezamenlijk project uit en vullen nog aan met onderwerpen uit de actualiteit of met eigen thema's. Ze maken leeruitstappen en gaan op bos- of zeeklassen. Toch zijn er in het team te weinig afspraken, worden er een aantal domeinen te beperkt uitgewerkt en spelen de leerplannen een te geringe rol. **De leraren kunnen onvoldoende aantonen ze voor dit leergebied de eindtermen bereiken**.

Tijdens de doorlichting werd ook nagegaan hoe de **leerbegeleiding, de professionalisering en het onderwijsaanbod** positief bijdragen tot goed onderwijs. **Opvallend is de grote zorg om alle kinderen goed te ondersteunen**, zowel leerlingen die niet gemakkelijk leren, als zij die wat vlugger zijn. Het kernteam neemt het roer in handen om het zorgbeleid verder uit te bouwen. Leraren krijgen de kans om zich bij te scholen. De school kiest, vanuit bepaalde noden, de laatste jaren meer voor teamgerichte nascholingen. **Toch kan de deskundigheidsbevordering nog beter uitgewerkt worden**. Dit kan door prioriteiten te bepalen en een planning op te stellen op korte en langere termijn. Het onderwijsaanbod gebeurt in de kleuterafdeling thematisch en in de lagere afdeling vooral vanuit leerpakketten. In beide afdelingen vormen de **leerplandoelen te weinig het uitgangspunt**. Toch krijgen de kinderen belangrijke stimulansen en kansen tot actief leren.

De school kan haar eigen **kwaliteitszorg** nog verhogen. Ze wendt maar in beperkte mate de leerlingenresultaten aan om haar werking in vraag te stellen en eventueel bij te sturen. Het is ook al lang geleden dat de school tevredenheidsonderzoeken hield. Het is nog niet de gewoonte om vanuit een sterkte - zwakteanalyse een verbeterplan op te stellen. De schoolleider die nu voor het derde jaar in deze school werkzaam is, zorgt vooral voor een

vlotte communicatie en een goede praktische organisatie. Hij stelt zich democratisch op waardoor er een grote betrokkenheid is van de teamleden. Hij kan rekenen op gemotiveerde leerkrachten die met grote inzet de kinderen een goede opvoeding en degelijk onderwijs willen geven.

Het inspectieteam besluit de doorlichting **voor de kleuterafdeling en de lagere afdeling met het advies: beperkt gunstig**. Het spoort het kleuterteam aan om de goede praktijk verder te zetten, maar om naast het ontwikkelingsplan de leerplandoelen als referentiekader te gebruiken. In de lagere afdeling voldoet het wiskundeonderwijs. Voor wereldoriëntatie is een verbetertraject nodig waarbij het leerplan het uitgangspunt vormt en waarbij de teamleden samen een gradueel opgebouwde leerlijn uitwerken. Leraren kunnen hierin ondersteund worden door een krachtiger beleidsmatige aanpak en door gerichte nascholingsinitiatieven.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- twee vestigingsplaatsen met elk een eigen cultuur
- aanwezigheid van een andere school in de omgeving van de vestigingsplaats in Vlierzele
- een stijgend aantal kleuters in de vestigingsplaats in Impe
- veel leerlingen die revalidatie volgen of buitenschoolse ondersteuning krijgen
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

- De leerkrachten in beide kleuterafdelingen hanteren het ontwikkelingsplan² van de eigen koepel als referentiekader bij het plannen van hun aanbod. De aanbeveling in dit document om hierbij ook de **leerplandoelen** voor ogen te houden, werd tot nu toe niet gevolgd. Daardoor blijven de ontwikkelingsaspecten, die ze plichtsbewust in hun planningsdocumenten noteren, heel vaak te weinig genuanceerd om alle vooropgestelde leerplandoelen effectief na te streven. In het doorlichtingsverslag van 2001 staat er nochtans ook al als aanbeveling: “de leerplannen als richtinggevend beschouwen, ook in de kleuterschool”.
- Heel uitzonderlijk zoeken enkele kleuterleidsters inspiratie in een overzicht dat ontwikkelingsaspecten linkt aan leerplan- en ontwikkelingsdoelen. Het vernieuwde leerplan voor wereldoriëntatie hebben ze nog niet in hun bezit, in tegenstelling tot hun collega's in de lagere afdeling.
- Vrijwel alle teamleden zorgen voor een uitgebreide planning van hun thema's. Ze zoeken daarbij heel wat aspecten binnen de ontwikkeling van kleuters die bij het onderwerp kunnen aansluiten. Het is echter nog geen gewoonte om enkele dominante ontwikkelingsaspecten/leerplandoelen te selecteren, die ze expliciet willen nastreven in de voorziene activiteiten.
- In overleg ontwierp het team degelijke doelen- en hoekenfiches, die voor gradatie en continuïteit zorgen over de leeftijdsgroepen heen. De kalenders, takenborden en pictogrammen sluiten meestal op elkaar aan en houden rekening met de groeiende competenties van kleuters.
- De meeste leerkrachten formuleerden voor hun kleutergroep de streefwoordenschat en de begrippen die ze binnen de thema's willen realiseren. De afstemming ervan op andere groepen is nog te weinig formeel afgesproken.
- Voor het **bewaken** van het evenwicht binnen haar aanbod, duidt elke juf per belangstellingscentrum aan welke ontwikkelingsaspecten kansen kregen. Zo kan ze bij de selectie van volgende activiteiten eventueel hiaten bijsturen. Welke leerplan- of ontwikkelingsdoelen hierbij al dan niet nagestreefd werden, is nog geen onderwerp van reflectie.
- In de geobserveerde activiteiten bleek dat in elke klas de leerkracht op een professionele en goed gestructureerde manier **ondersteuning** biedt aan de kleuters. Vanuit een ontmoetende begeleidingsstijl stimuleren ze kinderen in hun ontwikkeling.

² Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool, VVKBaO 2000.

Functioneel ingerichte klassen en passend ontwikkelingsmateriaal dragen bij tot een rijk klasmilieu.

- Diverse leeruitstappen en materialen die de kleuters van thuis meebrengen, scheppen kansen tot directe waarneming. Meerdere speel- en werkhoecken kregen een verrijking met materialen, die aansluiten bij het lopende thema. Kinderen krijgen er kansen tot actief en zelfstandig exploreren. De materialen zijn goed bereikbaar, maar de ophanghoogte van enkele kalenders verhindert dat kleuters ze zelf manipuleren.
- Om de overgang naar de lagere afdeling vlot te laten verlopen, zijn er meerdere gezamenlijke activiteiten gepland tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar. Deze zijn gespreid over het hele schooljaar. Soms wisselen beide leerkrachten ook materialen uit.
- Om de **doeltreffendheid** van hun aanpak na te gaan, hanteren de kleuteronderwijzeressen een uitgebreide observatielijst, waarin ze tweemaal per schooljaar de ontwikkeling van elke kleuter beoordelen. Tussentijds noteren ze vaak opmerkelijke vaststellingen die soms het uitgangspunt vormen voor extra ondersteuning van enkele kleuters. Specifieke doelen voor wereldoriëntatie komen bij deze observatie minder uitgesproken aan bod. Ook op basis van de 'gemeten effecten' is er dus weinig kans om het nastreven van de betrokken leerplandoelen te verantwoorden.
- Via een infoboekje proberen ze de ouders te betrekken bij wat er in de klas gebeurt. Ze kondigen er het komende belangstellingscentrum en de geplande activiteiten in aan. In een bepaalde groep vertelt de leerkracht heel expliciet wat er rond het thema aan bod kwam. Daarnaast kunnen de ouders ook lezen wat kleuters van thuis mogen meebrengen.
- Frequent informeel overleg en diverse bronnenboeken geven de teamleden de kans om hun visie en aanpak binnen dit leergebied verder te **ontwikkelen**. De laatste jaren stelde het team wereldoriëntatie niet als prioriteit voorop.

4.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

- Net als voor de andere leergebieden kiest het team ervoor om wiskundige initiatie geïntegreerd aan te bieden, vanuit een thematische aanpak. In het licht van de ontwikkelingsfase waarin kleuters zich bevinden, is dit zeker een verantwoorde keuze. Maar het houdt ook in dat heel wat van bovenstaande vaststellingen voor wereldoriëntatie ook gelden voor het leergebied wiskundige initiatie.
- Ook hier zijn de ontwikkelingsaspecten richtinggevend bij het plannen en het bewaken van het aanbod binnen de thema's, maar opnieuw zonder de noodzakelijke verdieping vanuit **leerplandoelen**. Sommige doelen uit het leerplan wiskunde worden daardoor te beperkt of te weinig gericht nagestreefd.
- De aangeboden **activiteiten** en de materialen in de speel- en werkhoecken bieden zeker kansen om kinderen inzichten over getallen te laten verwerven. Soms biedt de leerkracht heel gericht ervaringssituaties aan waarbij de kleuters vaardigheden en inzichten kunnen opdoen binnen het domein 'getallen'. Een andere keer gebeurt dit op een meer intuïtieve manier, waarbij pas na enige reflectie duidelijk wordt welke kansen voor denkontwikkeling zich voordeden.
- De doelen van de domeinen 'meten' en 'ruimte' worden in veel mindere mate expliciet nagestreefd. Enkele teamleden kunnen aangeven waar deze aspecten kunnen aan bod komen, maar ze zijn minder uitdrukkelijk als doel terug te vinden in bijvoorbeeld planningsdocumenten of geobserveerde activiteiten.
- Binnen het domein 'ruimte', besteden de leerkrachten wel gerichte aandacht aan puzzels. Deze zijn gradueel geordend en vaak houden kinderen zelf bij welke vorderingen ze hierbij maken.

- Om zicht te krijgen op de **effecten** van hun aanpak voor de ontwikkeling van elke kleuter, evalueren de teamleden een aantal aspecten van 'rekenen' binnen de eerder genoemde observatielijst. Daarin staan een aantal inzichten en vaardigheden rond wiskundige initiatie per leeftijdsgroep geordend. Ook hier valt de sterkere aandacht voor 'getallen' op, ten nadele van beide andere domeinen. Soms zijn enkele aspecten ervan wel terug te vinden in andere observatie-items.
- Voor oudere kleuters hanteert het team genormeerde testen, waarbij rekenbegrippen ruime aandacht krijgen. Na analyse met hulp van de zorgleerkracht, vormen ze het uitgangspunt om sommige kleuters extra stimuli of individuele ondersteuning te geven. Een test voor de oudste kleuters geeft de leerkracht aanwijzingen over een succesvolle overstap naar de lagere afdeling. Volgens de juf vormt dit voor de meeste kleuters geen probleem.
- Hoewel wiskundige initiatie recent geen prioritair aandachtspunt was in het **ontwikkelingstraject** van de school, zeggen meerdere leerkrachten dat ze vaak in elkaars klas komen en overleggen over de vorderingen van kinderen en over elkaars aanpak. Ze vermelden dat dit overleg ertoe bijdraagt om hun competentie op dit vlak te verhogen.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- In de lagere afdeling gebruiken de leraren **eenzelfde onderwijsleerpakket** als middel om de wiskundelessen te plannen en te organiseren. Dit garandeert in grote mate een graduele en continue opbouw. Op deze manier willen ze aan de verwachtingen van de overheid voldoen om met de meeste leerlingen de eindtermen te bereiken.
- Voor sommige leraren is het onderwijsleerpakket het enige referentiekader. Anderen raadplegen daarnaast geregeld ook het leerplan. Een aantal leraren weet precies wat het leerplan voor hun klas inhoudt en ziet **het leerplan** als maatstaf bij het selecteren van de leerstof.
- De meeste leraren volgen de didactische suggesties van het leerpakket of voeren op basis van ervaring aanpassingen door.
- Om een beeld te krijgen van de beginsituatie van de leerlingen doen de leerkrachten een beroep op de informatie uit de leerlingendossiers en houden ze informeel maar ook formeel overleg.
- Het onderwijsleerpakket en de zelf ontwikkelde leermiddelen worden aangewend voor **niveau- en/of tempodifferentiatie**.
- De meeste leraren bieden bijkomende opdrachten aan in de vorm van hoeken- of contractwerk. Het is leerkrachtafhankelijk of deze werkvormen gebruikt worden om te differentiëren of te remediëren.
- In bepaalde klassen krijgen de kinderen kansen om te schatten en om vooraf grondig na te denken over de oplossingswijze.
- De meeste leraren voorzien geregeld partner- of groepswork waarbij de leerlingen kunnen leren van elkaar.
- Sommige leraren bieden de kinderen correctiesleutels aan waarmee ze zelf hun werk kunnen verbeteren.
- Wandplaten met wiskundige begrippen of heuristieken zijn maar in beperkte mate in het klasbeeld aanwezig. Ze zijn ook niet altijd goed zichtbaar of bieden maar weinig ondersteuning.
- Voor metend rekenen zijn er in bepaalde klassen referentiematen te zien. Deze zijn echter niet altijd correct of niet doorheen de hele school terug te vinden.
- De leerkrachten **volgen de wiskundige ontwikkeling van de kinderen op**. Ze gebruiken onder meer zelf opgestelde en methodegebonden toetsen. De meeste

titularissen maken foutenanalyses, waarna ze individueel of op groepsniveau remediëren.

- Het leerlingvolgsysteem geeft de leraren bijkomende informatie over het bereikte niveau voor een aantal aspecten van wiskunde. De gegevens leiden nog maar in beperkte mate tot acties op klas- of schoolniveau.
- De school neemt deel aan externe toetsen. De resultaten zijn wisselend en nogal verschillend per vestigingsplaats. Soms scoren de leerlingen boven of rond het gemiddelde, soms ook eronder. De school gebruikt nog te weinig de resultaten om haar eigen onderwijs in vraag te stellen en **eventueel een verbetertraject** uit te werken.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

- De leraren hanteren ook voor wereldoriëntatie eenzelfde leerpakket. Daarnaast werken ze per schooljaar minstens één project uit en vullen ze zelf een aantal thema's in. Toch is er voor dit leergebied geen garantie dat alle domeinen of bestaansdimensies voldoende aan bod komen.
- De eindtermen en de leerplannen spelen een te geringe rol bij de planning van de lessen. **Het leerplan vormt niet het referentiekader.** De leerplandoelen zijn dan ook te weinig gekend.
- Een aantal leerkrachten bewaakt al enigszins het aanbod door aan te duiden in welke bestaansdimensies de lessen thuishoren.
- Niet alle leraren plannen hun lessen even doordacht. Het digitale planningssysteem voorziet in een koppeling van de onderwerpen aan de leerplandoelen. De meeste leraren nemen gewoon de lesdoelen uit de methode over, maar gaan er soms onvoldoende bewust mee om. Slechts enkele leraren leggen de link met de leerplandoelen. De keuze van de doelen gebeurt ook daar vaak te weinig selectief.
- Informeel zijn de leraren wel min of meer op de hoogte wat er in andere klassen gebeurt. Toch zijn er te weinig afspraken die een continue opbouw en verticale samenhang moeten garanderen.
- De aan wereldoriëntatie gerelateerde tijd- en ruimtekaders ontbreken soms in het klasbeeld, zijn niet op elkaar afgestemd en/of worden te weinig dynamisch en functioneel gebruikt. In de meeste klassen kunnen deze meer gestoffeerd worden met beelden uit de aangehaalde thema's, de leeruitstappen en uit de actualiteit. Hierdoor blijven kansen onbenut om deze ordeningskaders doelgericht te gebruiken en het inzicht in en het **besef van tijd en ruimte** te laten groeien.
- De lessen wereldoriëntatie worden heel divers ingevuld. In een aantal klassen gaat het nog te veel om '**weetjes**' en wordt het verwerven van vaardigheden nog onvoldoende beklemtoond.
- Anderzijds bieden **de interactieve werkvormen** in een aantal klassen ruime kansen tot integratie van de leergebiedoverstijgende doelen. Vooral in de hoogste klassen zijn er waardevolle initiatieven op dat vlak.
- Het team zorgt meestal voor werkelijkheidsgericht onderwijs. Het klassikale aanbod wordt verrijkt met schoolprojecten, onder andere rond Kunst en Muziek, door doelgerichte leeruitstappen, experts in de klas en de extra-muros-activiteiten voor de derde graad.
- Toch krijgen de kinderen nog te weinig kansen om de eigen omgeving en dan vooral het eigen dorp, de gemeente en de provincie te verkennen.
- De actualiteit wordt niet altijd even goed aangegrepen om met de kinderen na te denken over wat er in ons land of in de wereld gebeurt. In sommige klassen worden

die mogelijkheden wel benut en kunnen de leerlingen ook hun mening geven over de gebeurtenissen.

- De evaluatieproeven zijn nog maar **beperkt gericht op de meting van de realisatie van leerplandoelen**. Het team maakt wel al onderscheid in het toetsen van kennis en vaardigheden. In verhouding met andere leergebieden wordt wereldoriëntatie in bepaalde klassen opvallend weinig geëvalueerd en gerapporteerd. Concrete afspraken over de evaluatiepraktijk ontbreken nog.
- De school heeft in het verleden **onvoldoende werk gemaakt van de implementatie van het leerplan**. Voor de domeinen natuur en techniek zijn er nu nieuwe eindtermen en dus ook nieuwe leerplandoelen. De leraren beschikken over het nieuwe leerplan. Een grondige studie en een gezamenlijke doelgerichte aanpak zijn voorwaarden om een degelijk aanbod voor het leergebied wereldoriëntatie in alle klassen te waarborgen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De leraren kennen het aanbod en krijgen de kans om zich te professionaliseren. Er is nog geen duidelijk uitgeschreven **visie** over de wijze waarop de deskundigheid van het team kan bevorderd worden.
- De criteria voor het volgen van individuele nascholing zijn nog niet uitgeklaard. Het is dan ook niet voor iedereen duidelijk of de gekozen nascholing in functie moet staan van de lopende prioriteiten.
- Via teamoverleg worden de voorgestelde onderwerpen voor het gericht werken aan deskundigheidsbevordering gepland op korte termijn.
- De aanwezige ervaringsdeskundigheid wordt spontaan en informeel met elkaar gedeeld. Dit gebeurt vooral door gesprekken en via het doorgeven van materialen, nog niet door te hospiteren bij elkaar. De school onderhoudt wel contacten met een school voor buitengewoon onderwijs waar het team de kans kreeg om lessen bij te wonen.
- De zorgcoördinator, die zich professionaliseert via nascholingen, lectuur en collegiale consultatie, **coacht** de groepsleerkrachten in het uitwerken van stappenplannen om de kinderen beter te kunnen begeleiden bij hun leerproces. Zo introduceerde ze een werkhoudingsmethode, neemt ze mee initiatieven om de integratie tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar te bevorderen en promoot ze een methode rond schrijfmotoriek.
- De directeur volgt geregeld nascholingen en begeleidingsinitiatieven in functie van zijn opdracht. Hij tracht bij te dragen tot professionalisering van de teamleden via nazicht van de planningsdocumenten en door ervoor te zorgen dat ze kunnen beschikken over vakliteratuur en het materiaal dat ze kozen voor de kinderen.

- De **doeltreffendheid** van de deskundigheidsbevordering is nog niet optimaal omdat er nog te weinig aandacht is voor de opvolging van de nascholings- en begeleidingsinitiatieven.
- Het nascholingsplan is een opsomming van geplande teamgerichte en individuele nascholingen zonder verwijzing naar een behoeftanalyse waarop deze initiatieven zijn geënt. Op die manier fungeert het nog niet als een **ontwikkelingsinstrument** dat de noden aan deskundigheidsbevordering in kaart brengt, criteria voor keuzes vastlegt en hefboomen aanreikt om gericht te leren van elkaar of om zich bij te scholen.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Alle teamleden kunnen aangeven dat ‘hoofd, hart en handen’ en een brede zorg de voornaamste **pijlers zijn in het opvoedingsproject**. De meeste leraren zorgen voor een aangenaam klas- en schoolklimaat waarin die krachtlijnen in de praktijk worden omgezet.
- In de kleuterafdeling slaagt het team er in beide vestigingsplaatsen in een krachtige leeromgeving uit te bouwen, waarin elk kind rijke ontwikkelings- en leerkansen krijgt.
- Ook al vormen de **leerplannen** onvoldoende het referentiekader, toch hebben de kleuterleidsters **een visie op goed kleuteronderwijs**. De thematische aanpak staat garant voor een horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden. De kinderen krijgen ruime kansen om te exploreren en te experimenteren.
- Door de kleinschaligheid zijn de verticale samenhang en een gelijkgerichte praktijk op een spontane en eerder informele wijze toch in zekere mate aanwezig.
- In de lagere afdeling kiest het team voor de meeste leergebieden een **onderwijsleerpakket**. Die bepalen in grote mate een gelijkgerichte aanpak. Verder zijn er een aantal bijkomende afspraken, zoals over hoeken- en contractwerk. Toch is er een grote diversiteit in het didactisch handelen en ontbreekt het aan formeel overleg tussen de klassen en over de vestigingsplaatsen heen.
- In de lagere afdeling worden in de meeste graadsklassen de **kinderen opgesplitst** voor een aantal domeinen van Nederlands en wiskunde en ook voor Frans. Voor sommige leraren van de graadsklas is de keuze van de onderwerpen voor wereldoriëntatie en de organisatie niet evident. Anderzijds krijgen de leerlingen daar geregeld kansen tot actief leren, tot zelfstandig problemen oplossen en tot leren van elkaar.
- Voor lichamelijke opvoeding bestrijkt het aanbod de verschillende domeinen maar zijn de leerplandoelen ook nog te weinig richtinggevend. Door de beperkte zwembeurten kan de school niet garanderen dat de leerlingen de eindterm ‘kunnen zwemmen’ op het einde van het zesde leerjaar behalen.
- Dit jaar koos het team schrijfmotoriek en de uitwerking van een pestactieplan als **prioriteiten**. Het is vooral de zorgwerkgroep die deze thema's vulling geeft en dit overbrengt naar alle betrokkenen.

- Elk jaar staat er een gezamenlijk schoolproject op het programma, zijn er verschillende leeruitstappen, nemen er klassen deel aan de sportweken georganiseerd door de gemeente en trekken de leerlingen van de derde graad op bos- of zeeklas.
- De school **reflecteert** nog maar in beperkte mate over haar onderwijsleeraanbod en de **effecten** daarvan.

5.5.2 Onderwijsorganisatie

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school beschikt over een geëngageerde zorgcoördinator die richting geeft aan een degelijk **zorgbeleid**. Haar werk situeert zich op school-, klas- en kindniveau. Zij betekent een grote steun voor heel het team.
- De directeur is ook nauw bij de zorgwerking betrokken.
- Het draagvlak van het zorgbeleid wordt vergroot door een kernteam dat vooral op schoolniveau acties voorstelt en uitwerkt.
- De school heeft geen duidelijk gestructureerde **zorgvisie** uitgeschreven. Toch kennen de leerkrachten de stappen in het zorgcontinuüm. Het team steunt zich voor zijn werking vooral op de doelen en de acties uit het werkplan voor Gelijke Onderwijskansen (GOK). Preventie en remediëren van leerachterstanden en socio-emotionele ontwikkeling zijn de gekozen thema's.
- Tijdens de (soms nog informele) overgangsgesprekken informeren de meeste leraren van aangrenzende leeftijdsgroepen elkaar over de vorderingen van de individuele kinderen. De didactische aanpak vormt minder het onderwerp van overleg. De leerkrachten van de lagere afdeling kunnen het digitaal leerlingendossier van de kinderen van hun klas raadplegen en aanvullen.
- In de kleuterafdeling volgen de leraren de vorderingen van de kinderen op via spontane en gerichte observaties, genormeerde testen en een procesgericht kindvolgsysteem. Het individuele ontwikkelingstraject van de kleuters is over de verschillende groepen heen duidelijk te traceren. Dit ondersteunt de continuïteit in de **kindbegeleiding**.
- De lagere afdeling opteert ervoor om de graadsklassen te splitsen voor bepaalde lessen van Nederlands, wiskunde en Frans. De leraren geven aan dat zij de kinderen hierdoor beter kunnen **begeleiden**.
- De eerstelijnszorg is in de meeste klassen goed uitgewerkt. Op basis van observaties, eigen toetsen, toetsen uit het leerlingvolgsysteem en foutenanalyses, passen de leraren tempo- en soms niveaudifferentiatie toe. In een aantal klassen biedt de verlengde instructie voor bepaalde kinderen een waardevolle **ondersteuning**.
- De kindbesprekingen die op regelmatige basis plaatsvinden, resulteren in een aantal afspraken die opgenomen worden in het kinddossier. Er bestaan duidelijke richtlijnen voorafgaand aan het multidisciplinair overleg (MDO). Een gestandaardiseerd formulier zorgt ervoor dat de klasleerkracht goed voorbereid naar de bespreking komt. De observatie- evaluatiegegevens vormen daarbij het uitgangspunt.

- Een duidelijk stappenplan waarin de handelingsgerichte aanpak concreet beschreven staat, is er nog maar in beperkte mate. Vooral de specifieke ondersteuning van de klastitularis bij de begeleiding van kinderen met extra noden, ontbreekt nog. De tussenkomsten van de zorgleerkrachten in het teken van de tweedelijnszorg zijn vaak beter bepaald.
- Voor leerlingen met leerstoornissen zoals dyslexie of dyscalculie voorziet de school stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen.
- Het is toch opvallend dat een groot aantal kinderen logopedie volgt, ook tijdens de lessen. Het blijft de vraag of dit altijd even opportuun is.
- De school houdt rekening met meer- of hoogbegaafde kinderen. Het team plaatste, na grondig overleg, een paar leerlingen een jaar voorop, waardoor het onderwijs beter aansluit op hun ontwikkeling.
- De zorgcoördinator geeft aan dat het **effect** van een consequente zorgaanpak in de onderbouw duidelijk wordt in de hogere klassen.
- **Reflecties** over zorginterventies gebeuren zowel op niveau van het individuele kind als op klas- en schoolniveau. Zo geven klasoverzichten van de resultaten van het leerlingvolgsysteem soms aanleiding tot bijstellingen.
- Er is een goede verstandhouding met externe dienstverleners. De samenwerking met het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) verloopt vlot.
- Het zorgcoördinator introduceert waardevolle **nieuwe inzichten** in de school op basis van gerichte bijscholingen of vakliteratuur. Ze zegt dat de meeste teamleden openstaan voor actuele evoluties en dat ze **vernieuwingsbereid** zijn.

5.6.3 *Loopbaanbegeleiding*

5.6.4 *Sociale en emotionele begeleiding*

5.7 **Evaluatie**

6. **ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL**

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De directeur is het derde jaar actief in dit ambt en laat zich vooral omringen door de zorgcoördinator en de administratieve medewerker.
- Door de kleinschaligheid van de vestigingsplaatsen vinden de teamleden werkgroepen niet noodzakelijk. Toch bestaat er een kerngroep voor de zorgwerking.
- De directeur verdeelt zijn tijd over de beide vestigingsplaatsen. Hij is daar op vaste tijdstippen aanwezig. De leraren zeggen dat ze altijd bij hem terecht kunnen. Ook voor de ouders is er een lage drempel.
- De school **mist**, wellicht ook de door de omstandigheden, **een gezamenlijke doelgerichtheid** over de vestigingsplaatsen heen. Leraren werken vooral vanuit eigen opvattingen of vanuit het standpunt van gebruikte onderwijsleerpakketten en minder rechtstreeks vanuit de visie van de te volgen leerplannen.
- De directeur vertrouwt sterk op het engagement van de subteams van de beide vestigingsplaatsen. Hij **ondersteunt** de werking vooral op praktisch vlak.
- Hij is er nog niet toe gekomen op klasbezoek te gaan of functioneringsgesprekken te houden. Bepaalde leraren missen **feedback** over hun didactisch handelen.

- De personeelsvergaderingen verlopen vlot maar zijn meestal praktisch-organisatorisch van aard. Als pedagogisch-didactisch agendapunt komt vooral de zorgwerking aan bod.
- Er is een vlotte communicatie, zowel mondeling als per mail.
- De directeur stelt zich democratisch op en zorgt voor een participatieve besluitvorming. Ook de kinderen krijgen daarin een plaats. In de leerlingenraad kunnen ze onderwerpen bespreken en mogen ze voorstellen doen.
- Doordat een geregelde **zelfevaluatie** ontbreekt en de tevredenheidsonderzoeken lang geleden zijn, hebben de leraren maar weinig zicht op werkpunten.
- Hoewel het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009 stelt dat de school de eerste verantwoordelijke is inzake kwaliteit, is dit team **nog niet aan een effectief kwaliteitsbeleid toe**.
- Ook het talenbeleid van de school was nog geen onderwerp van overleg. De school geeft aan dat het met de huidige leerlingenpopulatie geen prioriteit is.
- Een aantal teamleden ziet in dat de ondersteunende functie van de pedagogische begeleiding als partner in het **schoolontwikkelingsproces** belangrijk kan zijn.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De goed uitgeruste klassen en het aangenaam pedagogisch klimaat hebben een positieve invloed op de ontwikkeling van kleuters.
- In de kleuterafdeling speelt het ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool een belangrijke rol bij de planning van de activiteiten en het bewaken van het aanbod.
- De kleuterleidsters beschikken over gradueel opgebouwde hoeken- en doelenfiches.
- In de lagere afdeling slaagt het team erin om voor wiskunde een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan de eindtermen en de leerplannen. De methode voor wiskunde biedt garantie op een verticale samenhang.
- In bepaalde klassen is er al aandacht voor het evalueren van vaardigheden in het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Er heerst een grote bekommernis om alle kinderen zo adequaat mogelijk te begeleiden. De zorgwerking is structureel goed uitgebouwd. Er zijn waardevolle initiatieven, zowel op het vlak van eerstelijnszorg als tweedelijnszorg.
- De schoolleider heeft veel aandacht voor goede intermenselijke relaties. Hij is op beide vestigingsplaatsen vlot bereikbaar voor het team en de ouders. Hij voert een open communicatie en hij zorgt voor een participatieve besluitvorming.
- Door de kleinschaligheid kent iedereen elkaar en speelt het informeel overleg tussen de leraren een belangrijke rol in de schoolwerking.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten van de kleuterafdeling kunnen nog meer bewuste keuzes maken bij het bepalen van de dominante doelen in de uitwerking van de thema's.
- In de kleuterafdeling kunnen afspraken over streefwoordenschat en wiskundige begrippen bijdragen tot een betere verticale samenhang.
- De lagere afdeling kan haar wiskundeonderwijs nog verbeteren door vanuit bestaande outputgegevens conclusies te trekken om bepaalde domeinen nog sterker uit te werken.
- In bepaalde klassen van de lagere afdeling kunnen de lessen wereldoriëntatie effectiever en efficiënter ingevuld worden.
- De klaswanden kunnen in een aantal klassen nog beter gebruikt worden. In bepaalde klassen ontbreken de ruimtekaders of kunnen ze nog functioneler aangewend worden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het onderwijsaanbod kan in haar totaliteit nog meer gericht zijn op het nastreven en de realisatie van de leerplannen.
- De deskundigheidsbevordering kan nog geoptimaliseerd worden. Een duidelijke visie en een nascholingsplan op korte en langere termijn zijn daarbij belangrijk.
- In de stappenplannen voor kinderen met extra zorg kan de handelingsgerichte aanpak nog duidelijker en gericht geformuleerd worden.
- De interne kwaliteitszorg kan beter uitgebouwd worden door een cyclisch proces van schoolwerkplanning, waarbij initiatieven genomen worden vanuit een gezamenlijk gedragen visie en waarbij mensen begeleid, gecoacht en gevolgd worden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterledsters kunnen onvoldoende aantonen dat ze alle ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie, via de leerplannen nastreven. Deze doelen spelen een te geringe rol bij de planning en de bewaking van hun aanbod.
- Voor het leergebied wereldoriëntatie hanteert de lagere afdeling bij het plannen en het bewaken van het onderwijsaanbod onvoldoende de eindtermen en de leerplandoelen als referentiekaders. De continue opbouw en de gradatie is niet verzekerd.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen

of nastreven van de attitudinale eindtermen voor

wereldoriëntatie

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Katrien De Roo

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: